

HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi
HAK-İŞ International Journal of Labour and Society

Cilt: 10, Yıl: 10, Sayı: 27
2021/2

HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi
HAK-İŞ International Journal of Labour and Society

Cilt: 10, Yıl: 10, Sayı: 27 / 2021 (2) /ISSN: 2147-3668/E-ISSN:2587-103X

Sahibi / Owner:

HAK-İŞ Konfederasyonu Adına

Mahmut Arslan

Genel Başkan

Editör / Editor

Dr. Osman Yıldız

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Emir Osmanoğlu

Akademik Danışman / Academic Advisor

Prof. Dr. Mehmet Karataş

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Editor

Av. Hüseyin Öz

Yayın Koordinatörü / Publications Coordinator

Yusuf Sunar

Yayın Türü: Dört Aylık, Ulusal Süreli Yayın

Yayın Dili: Türkçe-İngilizce

Baskı: Başak Matbaacılık TİC. LTD. ŞTİ.

Macun Mahallesi Anadolu Bulvarı No.5/7, Yenimahalle/Ankara

Sertifika No:45790

Baskı/Yayın Tarihi : Ağustos 2021/*Printed in: August 2021*

DergiPark: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hakisderg/>

Web: www.hakisemekvetoplum.org.tr

Dergi Yönetim Merkezi

HAK-İŞ Konfederasyonu

Tunus Caddesi No: 37 Kavaklıdere/06680 Ankara

Tel: +90 312 417 80 02 Faks: +90 312 425 05 52

W: www.hakis.org.tr

E-mail: hakis@hakis.org.tr

Hazırlık ve İçerik Danışmanlığı

Preparation and Content Consultancy

ADAMOR Toplum Araştırmaları Merkezi

Tel: 0312 285 53 59/Faks: 0312 285 53 99

W: www.adamor.com.tr

E-mail: hakisdergi@gmail.com

HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, yılda üç sayı yayımlanan hakemli bir dergidir.

Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Yazıların tüm hakları dergiye aittir.

HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, **ASOS (Akademia Sosyal Bilimler İndeksi)**, **SOBİAD**, **İDEALONLINE** ve **ARASTIRMAX Bilimsel Yayın İndeksi** tarafından taranmaktadır.

*

HAK-İŞ International Journal of Labour and Society is a refereed journal which is published three times a year. The responsibility of published articles belongs to the authors. The rights of the published articles belong to the journal. HAK-İŞ International Journal of Labour and Society is searched through ASOS (Akademia Social Sciences Index), SOBİAD İDEALONLINE and ARASTIRMAX.

Uluslararası Danışma Kurulu International Advisory Board*

- Adem Esen, İstanbul Üniversitesi
Adem Sözüer, İstanbul Üniversitesi
Adnan Karaismailoğlu, Kırıkkale Üniversitesi
Alâattin Karaca, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ali Şafak, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Alpay Hekimler, Namık Kemal Üniversitesi
Bilal Eryılmaz, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Bırol Akgün, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Bronisław Sitek, SWPS University of Social Sciences in Warsaw
Celalettin Vatandaş, Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fatih Uşan, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Fevzi Demir, Yaşar Üniversitesi
Ieva Deviatnikovaitė, Mykolas Romeris University
Iwona Barbara Florek, Alcide De Gasperi University of Euroregional Economy in Jozefow
İbrahim Erol Kozak, Karatay Üniversitesi
İsmail Hakkı Genç, American University of Sharjah
Jakub Szczerbowski, SWPS University of Social Sciences in Warsaw
Jana Volochova, Josif Safarik University in Kosice
Jolanta Bieliauskaitė, European Humanities University
Lucia Rozova, Josif Safarik University in Kosice (Slovakia)
Maciej Rzewuski, University of Warmia nad Mazury in Olsztyn
Magdalena Rzewuska, University of Warmia nad Mazury in Olsztyn
Magdalena Sitek, Alcide De Gasperi University of Euroregional Economy in Jozefow
Mehmet Karataş, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Natalija Valavičienė, European Humanities University
Necati Engeç, South Carolina State University
Paweł Sitek, University of Economics and Human Sciences in Warsaw
Refik Korkusuz, 9 Eylül Üniversitesi
Susran Erkan Eroğlu, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Şennur Özdemir, Ankara Üniversitesi
Şükrü Karatepe, T.C. Cumhurbaşkanlığı
Vedat Bilgin, T.C. Cumhurbaşkanlığı
Yasin Aktay, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yavuz Atar, İbn Haldun Üniversitesi
Zakir Avşar, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
*Ada göre alfabetik sırada *In alphabetical order by name*

Hakem Kurulu / Editorial Board*

- Abdulkadir Şenkal, Kocaeli Üniversitesi • Adnan Mahiroğulları, Cumhuriyet Üniversitesi
Ahmet Özcan, Çankırı Karatekin Üniversitesi • Aşkın Keser, Uludağ Üniversitesi
Banu Uçkan, Anadolu Üniversitesi • Burhanettin Duran, İbn Haldun Üniversitesi
Cengiz Anık, Marmara Üniversitesi • Erdal Karagöl, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Erdoğan Yazıcı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi • Faruk Sapançalı, Dokuz Eylül Üniversitesi
Fatmagül Berktaş, İstanbul Üniversitesi • H. Yunus Taş, Yalova Üniversitesi
Orçun İmga, Polis Akademisi • Tekin Akgeyik, İstanbul Üniversitesi
Bünyamin Bacak, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi • Emel İslamoğlu, Sakarya Üniversitesi
Fatih Tayfur, ODTÜ • İbrahim Yenen, Kastamonu Üniversitesi
İdiris Demirel, İbrahim Çeçen Üni. • Mehmet Merve Özyayın, Ankara Hacı Bayram Veli Üni.
Mustafa Altunoğlu, Anadolu Üniversitesi • Münir Dedeoğlu, Karabük Üniversitesi
Osman Özkul, Sakarya Üniversitesi • Yavuz Bayram, Trabzon Üniversitesi
Zafer Çelik, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi • Murat Yılmaz, T.C. Cumhurbaşkanlığı
Ahmet Tak, Çankırı Karatekin Üniversitesi • Nergis Dama, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
*Ada göre alfabetik sırada *In alphabetical order by name*

YAYIN İLKELERİ

- Çalışma hayatının önemli kurumlarından biri olan **HAK-İŞ Konfederasyonu** tarafından yayımlanan **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**, gelen makalelerin herşeyden önce bilimsel yeterlilik kriterlerine uygun hazırlanmış olup olmadığına bakar.
- **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi** aynı zamanda, hazırlanan makalelerde çalışma hayatı alanında faaliyet yürüten kurumlara ilişkin görüşlerin objektif olarak yansıtılmasına büyük önem vermektedir.
- **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**, disiplinlerarası bir yaklaşımla çalışma hayatı, toplum, siyaset, ekonomi ve sosyal politika kavramlarını merkez alarak hazırlanan çalışmaların yer aldığı hakemli bir dergidir. Dergi **dört aylık** olmak üzere yılda üç (3) kez yayımlanır.
- **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**'nin yayım dili Türkçe'dir. Bununla birlikte, yaygın kullanıma sahip dillerde yazılmış makaleler de kabul edilir. Bu makaleler orijinal biçimleriyle ya da Türkçe'ye çevrilerek kullanılır.
- Dergide yayımlanan yazıların daha önce hiçbir yayın organında yayımlanmamış, ilk defa **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**'nde yayımlanıyor olması gerekmektedir. Daha önce bilimsel bir toplantıda sunulmuş olan bildiriler, bu durumun belirtilmesi şartıyla kabul edilebilir. İlk yayımlandığı tarihten itibaren asgarî 25 yıl geçmiş olan; önem ve etki bakımından klasik metin olarak değerlendirilebilecek yazı ve çeviriler, daha önce yayımlanmamış olmaları kuralının istisnasını oluşturur. Bu tür metinlere daha önce yayımlanıp yayımlanmamış olmalarına bakılmaksızın **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**'nde yer verilebilir. Buna ilaveten, dergide, kitap eleştirileri de yayımlanabilmektedir.
- **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**'nde yayımlanan yazıların fikrî sorumluluğu yazarlarına aittir. Yayım için kabul edilen metinlerin, fizikî ve elektronik ortamda, tam metin olarak yayımlanmak da dâhil olmak üzere, tüm yayım hakları **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**'ne aittir. Kullanılan çizim, fotoğraf ve görsel malzemelerin hakları da **HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi**'ne ve anlaşmalı olarak da çizer ve fotoğrafçılarına aittir.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

169 • Takdim / Preface

171 • Editörden / Editorial

172 • Coşkun Can Aktan

**Patolojik Paternalizm: Paternal Devlet ve 'İyiniyetli' İyilikseverlik
Despotizmi Üzerine**

Pathological Paternalism: On Paternal State and Benevolent Despotism

201 • İrfan Kalaycı

**Annelerin İş Yaşamındaki Zorlukları ve Aileye Yansımaları: Türkiye
İçin Bazı Sosyo-Ekonomik Öneriler**

*Challenges of Mothers in Business Life and its Reflections to The Family: Some
Socio-Economic Suggestions for Turkey*

214 • Mehmet Gök

HAK-İŞ ve Siyaset

HAK-İŞ and Politics

236 • Mehmet Aysoy

**Alman Sosyal Bakım Sigortasının Reform Bağlamındaki Kronolojik
Gelişimi (1995-2020)**

*The Chronological Development of German Social Care Insurance in The Context
of Reform (1995-2020)*

256 • Ahmet Ulusoy- Serkan Demirel

Bankacılık Sektöründe Dijital Dönüşümün İstihdam Üzerine Etkisi

The Effect of Digital Transformation on Employment in The Banking Sector

268 • Berna Yazar Aslan

**Çalışma Hayatına Esneklik Sağlayan Düzenlemeler Üzerine Bir
Değerlendirme**

An Assessment on Flexible Working Arrangements For Working Life

299 • Hayrettin Şahin

Konut Kapıcılarının Çalışma Hayatı: Ağrı İli Örneği

Working Life of House Janitors: The Case of Ağrı Province

320 • Ali Seyyar- Osman Sarı

**Avusturya "Bakım Parası Kanunu" Kapsamında Evde Bakım Hizmetlerine
Yönelik İyileştirici Düzenlemeler (1993-2020)**

*Improvemental Regulations For Home Care Services in According to Austria "Care
Benefit Law" (1993-2020)*

338 • Süleyman Dinçer- Kemal Aydın- Kadir Yiğit Büyükbayram

Çalışma Sosyolojisi Açısından İşyerinde Maneviyat

Spirituality in The Workplace From The Perspective of The Sociology of Work

363 • Mehmet Özcan

Dijitalleşmenin Kurumlar Sosyolojisine Etkisi Üzerine Bir Tartışma

A Discussion on The Impact of Digitization on The Sociology of Institutions

TAKDİM

Türkiye Koronavirüsle mücadelesinde yeni bir aşamaya geçmiş durumda. Eylül ayı ile birlikte okullar açılıyor. Eski normale dönme dememesinin ilk başarılı sınavını yüzyüze eğitime başlama çabasıyla vereceğiz. Bu aşamada toplumun bütün katmanlarına görev düşüyor. Eğitimin sağlıklı bir şekilde başlaması ve devam etmesi hem geleceğimizi ilgilendiriyor hem de çocuklarımızın ve gençlerimizin ruhsal ve psikolojik durumlarını da çok derinden etkileyecek bir konudur.

Koronavirüsle mücadelede en etkin yöntemin aşılama olduğunu hem Sağlık Bakanlığı'mız hem de bilim çevreleri ısrarla ifade ediyorlar. Biz de bu bilimsel yaklaşımların toplumda karşılık bulması adına çalışıyor ve süreçleri destekliyoruz. Sahada gözlemlediğimiz bir gerçeği ifade etmek gerekirse hala Türkiye'de bilgi eksikliği var. Ayrıca bazı çevrelerin aşı ile ilgili olumsuz yorumları, konuşmaları toplumda aşıyla ilgili olumsuz bir atmosfer oluşmasına neden oluyor. Toplumun bütün katmanları bu konuda duyarlı olmalı, herkes toplum sağlığını düşünerek hareket etmelidir.

*

Biz HAK-İŞ olarak yeni normale geçiş sürecinin başta çalışma hayatında başarılması adına bütün çabamızı ortaya koyuyoruz. Bu açıdan yaptığımız çalışmalarla hem işverenlerimizi hem de üyelerimizi sürekli bilgilendiriyoruz. Covid-19 sürecine ortaya koymuş olduğumuz performans uluslararası kuruluşların da dikkatini çekmiş, ITUC, ITUC-AP ve ETUC gibi çalışma örgütleri de HAK-İŞ Konfederasyonu'na teşekkürlerini iletmektedirler.

*

Bu yaz dönemi ülkemiz için felaketlerden kaynaklı çok zor bir süreç oldu. Koronavirüs gibi dünyayı derinden etkileyen bir pandeminin yanı sıra Akdeniz bölgemizde yangın felaketleri, Karadeniz bölgemizde sel felaketleri Temmuz ve Ağustos aylarını kuba çevirdi. Devlet ve millet bir arada bü-

yük bir dayanışma örneği ile sürecin yaralarını sarmaya çalışıyor. Sonrasında, nerelerde yanlış yapıldığının da hesaplanması ve felaketlerin büyümesine neden olan noktalara neşter vurulması gerekmektedir. Bunu yapmazsak gelecekte yine aynı sorunlarla karşılaşacağımız anlamına gelir. HAK-İŞ, kurduğu Afet komitesi ile afet konusunda sendikal harekette bir ilke imza atarak öncü bir rol oynamaktadır.

*

Emek ve Toplum Dergisi'nin hem insani kalkınmayı hem de ekonomik kalkınmayı daha nitelikli hale getirmek için ortaya koyduğu çabanın önemli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda HAK- İŞ Emek ve Toplum Dergisi'ne katkıda bulunan tüm yazar, editör, hakem ve çalışanlarına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Mahmut ARSLAN

Genel Başkan

HAK-İŞ Konfederasyonu

EDİTÖRDEN

HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi'nin 10. yılında ikinci sayısı ile yine çok değerli çalışmalarla karşınızdayız. Ağustos sayısını hazırladığımız süreçte DergiPark makale sisteminde 1 milyonun üzerinde toplam makale indirme sayısına erişmiş bulunuyoruz. Bu bir dergi için son derece önemli bir okunma ve incelenme sayıdır. İlgi gösteren okuyucularımıza teşekkür ediyoruz.

*

Yayın hayatına başladığımız günden bu yana çok değerli araştırmacıların makalelerini yayınladık. Üç yüze yakın makalenin değerlendirilmesi sürecinde yüzlerce bilim insanı hakem olarak daha iyi bir yayın ortaya çıkartmak için katkıda bulundular. Hakem süreçlerinden katkı sunmak amacıyla DergiPark sistemi üzerinden gelen 279 hakem başvurusu yer almaktadır. Bu başvurular Emek ve Toplum Dergisi'nin geleceği adına bir umut olarak görülmelidir. Bir milyonu aşkın makale indirilen bir derginin alandaki etkisi hiç kuşkusuz uzun erimli ve kalıcıdır.

HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi olarak ulusal indekslerin standartları yakinen takip edildiği gibi uluslararası indekslerin de yeni getirdikleri standartlar editöryal ekip tarafından yakinen takip edilmektedir. Bu açıdan Yazarlara Notlar bölümüne bu tür eklemeleri yapıyoruz. Yazarlarımızın özellikle takip etmelerinde fayda olduğunu düşünüyoruz.

27. sayımıza; makale çalışmalarıyla katkı sağlayan yazarlarımıza, bu makalelerin değerlendirilmesi sürecinde katkı sunan hakemlerimize teşekkür ediyoruz.

Dr. Osman Yıldız

Editör